

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 15. Quænam propositiones circa materiam probabilitatis sint damnatæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

lem & minus tutam relictâ probabiliore & tutiore, esse difficillimam & abstrusissimam inter omnes quaestiones de moribus, seu speculativas seu practicas, nam supponit cognitionem speculativam materialium circa mores, & est universalissima regula circa omnes conclusiones practicas: similiter *Carden.* in 1. *Cris.* d. 56. n. 119. ait, materia de probabilitate res est obscura & valde Metaphysica, quæ multas subit reflexiones mentis: est præterea controversia illa celeberrima hoc tempore & summi momenti, ideoq; diligenter tractanda in utramque partem, cogarque præter morem & propositum esse longior, ad quod etiam permovet me comminatio *Eliz.* putantis neminem posse esse in conscientia tutum, qui rationes à se per magnum tomum in folio allatas non expendisset, ideoque perlegi, ejusque postea adversarium *Teril.*, item *Carden. Moyam, Gonz.* ejus *Synopsis*, *Ebrent.* *Camargo*, aliosque plures, & nullum argumentum utriusque partis dissimulabo, ut expensis omnibus ferre possimus judicium de quaestione illa gravissima.

In hoc autem Dubio tantum agam de comparatione opinionis probabilis cum probabiliore, in sequente dicetur de comparatione probabilis & minus tutæ cum tutiore, ita enim etiam tractat *Busenbaum.*

Q. 15. *Quanam propositiones circa materiam probabilitatis sint damnata.* R. Inter damnatas ab *Alex. VII.* hæc est 27. *si liber sit alicujus junioris & moderni, debet opinio censei probabilis, dum non constet rejectam esse à sede Apostolica tanquam improbabilem.* Inter damnatas ab *Inn. XI.* hæc est 1. *Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti relictâ tutiore, nisi id vetet lex, conventio aut periculum*
gravis

gravis damni incurrendi : hinc sententiâ probabili tantum usendum non est, in collatione baptisimi, Ordinis Sacerdotalis aut Episcopalis. 2. Probabiliter existimo Iudicem posse judicare juxta opinionem etiam minus probabilem. 3. Generatim, dum probabilitate sive intrinsecâ sive extrinsecâ quantumvis tenui, modò à probabilitatis finibus non exeat, confisi aliquid agimus, semper prudenter agimus. Inter damnatas ab Alex. VIII. hæc est 3. Non licet sequi opinionem vel inter probabiles probabilissimam. Quis sensus sit harum propositiõnum & damnationis earundem, dicetur per decursum.

95 Q. 16. Quid & quotuplex sit opinio. R. §. 1. Opinio in genere, prout complectitur etiam fidem humanam, secundum S. Bern. de confid. l. 5. c. 2., est quasi pro vero habere, quod falsum esse nescias & c. 3. ait, est assensus verisimilis, id est, iudicium incertum nitens motivo fallibili, vel infallibili quidem, attamen non cognito ut tali, sed cognito tantum modo fallibili: S. Tb. I. p. q. 79. a. 9. ad 4. & 2. 2. q. 1. a. 4. dicit esse actum intellectus, qui fertur in unam partem contradictionis cum formidine alterius: circa quem actum ejusque formidinem videri possunt multa acutè disputata apud Eliz. in app. q. 6. & 7, item apud Teril. in Reg. q. 34. ubi in multis arguit Elizaldum: sufficit hic scire, quod formido illa non semper sit actualis sed quandoque tantum radicalis: si autè sit actualis, vel est actus reflexus, quo cognoscimus nos per actum nostrum exponi periculo errandi, vel est ipsummet iudicium ex suo modo tendendi propter motivum fallibile non adhærens firmè objecto, sicuti è contrà firmitas scientiæ est ipse actus scientificus ex suo modo tendendi propter motivum infallibile firmiter adhærens objecto: illud autem motivum dicitur fallibile, quod

per